

Participatieraad Haarlem

Aan het college van Burgemeester en Wethouders van Haarlem

Datum	22 mei 2025
Ons kenmerk	04/2025
Contactpersoon	Ingrid van Tienhoven
Telefoonnummer	06-28520648
E-mail	ivtienhoven@haarlem.nl
Kopie	Anouk Holleman, Simon Termorshuizen
Bijlage	1
Onderwerp	Ongevraagd Advies Evaluatie Jeugdhulpverlening

Geacht college,

De uitvoering van de jeugdzorg in de regio Zuid-Kennemerland en de IJmond door de vier consortia en het aanbod van de vrijgevestigde hulpverleners, heeft de volle aandacht van de Participatieraad.

In gesprekken en in diverse publicaties (ook in de regionale bladen) signaleren we dat de zorgen over de jeugdhulp toenemen en steeds vaker wordt vastgesteld dat het stelsel vastloopt. Kinderen met dringende hulpvragen worden niet op tijd geholpen vanwege wachtlijsten. De werkdruk is zwaar, er zijn personeelstekorten en de kosten zijn onbeheersbaar. Dat is een onwenselijke situatie.

Binnenkort vindt de evaluatie plaats van de eerste drie contractjaren met betrekking tot de afspraken die gemaakt zijn met de vier consortia. Deze evaluatie moet ook materiaal opleveren voor de afspraken die gemaakt worden voor de periode vanaf januari 2026.

De werkgroep Jeugd, Onderwijs en Sport (JOS) van de Participatieraad wil met dit ongevraagd advies een aantal aandachtspunten meegeven die wij van belang vinden voor de evaluatie en voor de nieuw te maken afspraken vanaf 2026.

In dit advies komen de volgende onderwerpen aan de orde:

1. Van curatie naar preventie
2. De relatie van de consortia met het sociaal domein
3. De afstemming en samenwerking binnen en tussen de consortia
4. Partnerschap met de gecontracteerde aanbieders

Participatieraad Haarlem

1. Van curatie naar preventie

Preventie kan voorkomen dat kinderen en jongeren problemen krijgen, daarnaast kan preventie beginnende problemen in goede banen leiden en voorkomen dat problemen terugkomen. Voorwaarde is wel, dat er sprake moet zijn van sterke basisvoorzieningen.

Een sluitend netwerk, laagdrempelig en beschikbaarheid op alle vindplaatsen is een belangrijke voorwaarde voor een effectief preventief aanbod (uit ongevraagd advies Informatienota Preventief jeugdbeleid Haarlem).

We willen voor de evaluatie de volgende aandachtspunten meegeven:

- Er is een groot en divers aanbod dat leidt tot versnippering. Dat is onwenselijk en belemmert het streven naar een integrale aanpak. We vinden dat de gemeente moet inzetten op een compacter aanbod en dit opnemen in de afspraken voor 2026;
- We zien in de afspraken de samenwerking tussen de formele (professionele) zorg en de inzet door vrijwilligers niet terug. We adviseren om meer in te zetten op door vrijwilligers. Dit kan bijvoorbeeld ook de instroom naar de jeugdhulpverlening verminderen;
- Van de consortia wordt gevraagd om meer in te zetten op het thema “van curatie naar preventie”. Daar ontbreekt het nu nog aan (zie Quick Scan). We verwachten van de gemeente dat ze hier actief op gaat sturen.

2. De relatie van de consortia met partijen in het sociaal domein

Vanuit de Hervormingsagenda wordt gepleit voor:

- Een stevige verbinding van jeugdhulp met aanpalende voorzieningen als onderwijs, volwassenenzorg, welzijn, wonen en bestaanszekerheid;
- Het versterken van de vindplaatsen en het bevorderen van vroegsignalering. Deze beide punten zien we onvoldoende uit de verf komen en we verzoeken de gemeente hier concrete afspraken over te maken met de consortia;
- Meer aandacht voor de samenwerking en afstemming tussen de consortia en partijen in het sociale domein op het gebied van opvoedondersteuning, schuldhulpverlening, sport, etc. Het gaat ons daarbij om onderlinge samenwerking tussen de consortia en de partijen in het sociale domein: op- en afschalen levert zeker winst op;

Daarnaast lijkt het ons met het oog op het voorgaande punt wenselijk om de harde de knip tussen perceel 1 en 2 opnieuw te bekijken.

Onder perceel 1 valt de complexe hulp zoals die door de consortia geboden wordt. Onder perceel 2 de eenvoudige hulp door vrijgevestigde en instellingen; bijvoorbeeld ambulante begeleiding, jeugd ggz.

Er kan wel verwezen worden van perceel 2 naar perceel 1, maar niet omgekeerd. Dat levert volgens ons een beperking van het aanbod op; Wij zien als uitgangspunt voor de hulp dat hulp gelijktijdig en niet volgtijdelijk moet zijn. Dat wil zeggen dat als er meerdere hulpverleners betrokken zijn die hulp tegelijk plaats vindt en niet achter elkaar.

3. De afstemming tussen en binnen de consortia

Er zijn geen specifieke eisen gesteld aan de organisatie van de consortia. Hoe zij achter de voordeur omgaan met de verdeling van het beschikbare budget over de deelnemers is vrijgelaten.

Er is ook voor gekozen om geen duidelijke toedeling te maken van cliënten naar de consortia. Dat brengt het gevaar met zich mee van een ongelijke toedeling van cliënten over de consortia en daarmee een onevenwichtige belasting, ook financieel. In de Quick Scan wordt ook geconstateerd dat de interne sturing binnen de consortia beperkt is. Binnen de consortia is er blijkbaar sprake van “eigen organisaties met een eigen budget”. Dat is volgens ons niet bevorderlijk voor de kwaliteit en innovatie van het hulpaanbod.

Op basis van deze punten geven we voor de evaluatie en de afspraken voor 2026 het volgende mee:

- Stel meer eisen aan de organisatie van de consortia. Zowel inhoudelijk als financieel;
- In de Quik Scan wordt geconstateerd dat de implementatie van één voordeur is mislukt. Wij vinden het van belang dat de gemeente inzet op het realiseren van één voordeur is. Voor verwijzers is dit efficiënt;

4. Partnerschap met de gecontracteerde aanbieders

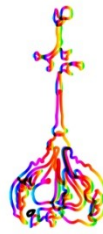
Het systeem is gebaseerd op strategisch partnerschap en strategische partners (jeugdhulpaanbieders) zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor inhoudelijke en financiële keuzes binnen de jeugdhulp.

We vragen ons af de gemeente hiermee niet te veel op afstand staat en de verantwoordelijkheid voor de uitvoering te veel bij de consortia legt. We krijgen signalen dat hierdoor problemen blijven hangen en de gemeente niet voldoende druk zet om die problemen op te lossen.

In een onderzoek in de Gemeente Den Haag, ‘Ruimte bieden, Richting geven’, wordt dit proces onder de loep genomen.

We adviseren om het onderzoek in de Gemeente Den Haag. ‘Ruimte bieden, Richting geven’, als inspiratiebron te gebruiken. De Gemeente Den Haag heeft bewust gekoerst op een positie waarin de gemeente een sturende rol inneemt.

Als Participatieraad vinden we het van belang dat er meer regie en sturing vanuit de gemeente(n) plaatsvindt. De noodzaak wordt ingegeven door de doelen die gesteld zijn in bijvoorbeeld de Regiovisie en op basis van de punten die we hierboven aangekaart hebben.

Participatieraad Haarlem

We hopen met onze inbreng een inhoudelijke bijdrage te leveren aan de komende evaluatie en aan de afspraken die met de consortia gemaakt worden voor de periode vanaf 2026.

Met vriendelijke groet,

Alex de Groot

Bijlage 1

We hebben gebruik gemaakt van de volgende documenten:

1. Regiovisie;
2. Quick Scan op verzoek van de gemeente Haarlem over de stand van zaken rond de Uitvoering van de jeugdhulpverlening
3. De Hervormingsagenda
4. Ruimte Bieden, Richting Geven. Proces van aanbesteding Den Haag;
5. Verordening Jeugdhulp gemeente Haarlem 2025